

L'inspecturat da vischnancas infurmescha

Nova classificaziun da las vischnancas en gruppas da forza finanziaria davent dal 2002

La regenza ha reparti da nov las vischnancas en las gruppas da forza finanziaria per ils onns 2002 e 2003. La nova repartiziun succeda mintga dus onns e sa basa sin la calculaziun da finanzas e da la forza fiscala fixada en la lescha davart la gulivaziun da finanzas. Sper la survista da la repartiziun da las gruppas vesais Vus en questa brochura d'infurmaziun er da tge che la forza finanziaria dependa e co ch'ella vegn calculada.

La repartiziun da las vischnancas en tschintg gruppas da forza finanziaria è decisiva per la graduaziun da las contribuziuns dal chantun a las vischnancas. En questa dimensiun che las vischnancas flaihlas da finanza survegnan dapli subvenziuns che las vischnancas fermas da finanza, ha lieu ina gulivaziun indirecta tranter las vischnancas. Ins discura en quest connex d'ina gulivaziun da finanzas indirecta. La forza fiscala ch'è vegnida quintada en il rom da la calculaziun da la forza finanziaria gioga dentant er ina rolla en la gulivaziun da finanzas directa. Uschia survegnan vischnancas cun ina pitschna forza da finanzas contribuziuns or dal fondo da la gulivaziun da finanzas per approximar lur forza fiscala a la media dal chantun. Cun la classificaziun en las grup-

pas da forza finanziaria ha la regenza er fixà la gulivaziun da la forza fiscala per l'onn 2002. La calculaziun sa basa sin la basa legala revedida.

La revisiun rinforza la gulivaziun da la forza fiscala

Il mais november 2000 ha il cussegl grond concludì in'ordinaziun tar la lescha davart la gulivaziun da finanzas. Cun quella revisiun duai l'effect da la gulivaziun da la forza fiscala vegnir augmentà. Quai instrument è vegnì flexibilisà e las restricziuns existents èn vegnidas abrogadas.

Ina midada essenziala è quella che la limita d'abitants per la gulivaziun da la forza fiscala è vegnida auzada da 200 sin nov 300 abitants. Tras quai survegnan vischnancas cun dretg da contribuziun cun dapli che 200 abitants a partir da l'onn 2002 dapli meds disponibels. Il dretg vi da questa contribuziun han vischnancas da las gruppas da forza finanziaria quatter e tschintg e che han in pe da taglia d'almain 120 pertschient da la taglia chantunala simpla. Sin fundament da la nova reglamentaziun vegn desisti da graduar la contribuziun da gulivaziun tranter las gruppas da forza finanziaria quatter e tschintg. Tras il schlargiament da la gulivaziun da la forza fiscala survegnan las vischnancas dapli meds disponibels per la gulivaziun dal quint current. Quai è er necessari en vista a l'augment da custs per il mantegniment da la valur.

Cuntegn: Vischnancas tenor las gruppas da forza finanziaria 2002 - 2003
 Be in tschintgavel da las vischnancas èn fermas da finanza
 Cudeschaziun dal deficit da la cassa da pensiun chantunala
 Scolaziun supplementara
 Informaziuns per las vischnancas

Vischnancas tenor gruppas da forza finanziaria 2002 - 2003

Gruppa 1	Gruppa 2	Gruppa 3	Gruppa 4	Gruppa 5
Andeer Arosa Calantgil Casti Claustra-Serneus Cuir Domat Farera Flem La Punt-Chamues-ch Laax Maiavilla Murmarera Puntraschigna Runtgaglia Samedan Samignun San Murezzan Schlarigna Segl Silvaplauna Soazza Sur (Valragn) Tarasp Vaz Ziràn-Reschen	Ardez Bever Cama Cunter Falera Filisur Grono Haldenstein Jenins Madulain Parpan Pigniu Savognin S-chanf Scuol Soglio Spleia Stampa Susch Tavau Tschlin Tujetsch Val S. Pieder Vicosoprano Zernez Zuoz	Alvagni Alvaschagn Avras Bondo Breil Brinzauls Brusio Buseno Castasegna Cazas Farschno Favugn Fläsch Ftan Giuvaulta Glion Grüşch Igis Jenaz Langwies Lantsch Lavin Lostallo Maladers Malans Medel (Lucmagn) Mesauc Mon Mulegns Mustér Panaduz Pasqual Pignieu Puschlav Ramosch Riom-Parsonz Roveredo Ruschein Saas e.P. San Vittore Scharàns Schiers Schluain Seglias e.T. Sta. Maria e.C. Stierva Sumvitg Surava Tinizong-Rona Trimmis Trin Trun Tumein Tusaun Vaz sut Zizers	Almen Andiaast Arvigo Bivio Castasegna Casti-Vargistagn Castrisch Churwalden Conters e.P. Cumbel Degen Donat Ferrera Fideris Flond Guarda Küblis Ladir Leggia Lüen Lumbrein Luzein Malix Masagn Molinis Morissen Müstair Nufenen Pratval Preaz Rossa Roten Sagogn Salouf Schlans Schnaus Seewis e.P. Sent Siat Surcuolm Tartar Tumeigl Uors-Peiden Urmagn Valendau Valragn Vella Versomi Vignogn Vrin Vuorz	Braggio Bravuogn Calfreisen Camuns Castiel Cauco Clugin Duin Fanas Flerda Fuldera Furna Lon Lü Luven Mastrils Maton Medel (Valragn) Mut Pagig Patzen-Farden Peist Pitasch Praden Purtagn Razén Riein Rueun Sarn Says Sched Selma Sevgein Sour St. Ant.-Ascharina St. Antönien St. Martin St. Peter Sta. Maria V.M. Stussavgia Surcasti Sursaissa Tenna Tersnaus Tràn Tschappina Tschierschen Tschier Valchava Valzeina Verdabbio Veulden Wiesen
26	26	56	51	53

Be in tschintgavel da las vischnancas èn fermas da finanza

La survista da la repartiziun da las vischnancas en las gruppas da forza finanziaria reflectescha er las grondas differenzas da la capaciad finanziaria da las vischnancas grischuns. Be tar 52 vischnancas è l'index da la forza finanziaria sur la media chantunala (gruppas da forza finanziaria in e dus) e na main che 160 vischnancas mussan ina forza da finanza pli bassa (gruppas da forza finanziaria trais, quatter e tschintg). Però vivan en las 52 vischnancas fermas da finanza betg main che varga la mesadad da la populaziun dal Grischun. Dasper las grondas vischnancas da concessiun d'aua èn cunzunt ils centers turistics ed ils plazs d'economia en la Val dal Rain grischuna da chattar en la glista da las vischnancas fermas da finanzas.

Gruppas da forza finanziaria 2002 / 2003			
	puncts d'index	dumber da vischnancas	abitants
Gruppa 1	120 e pli	26	68'711
Gruppa 2	100 - 120	26	28'005
Gruppa 3	80 - 100	56	61'693
Gruppa 4	60 - 80	51	17'351
Gruppa 5	sut 60	53	10'266

Tut en tut èn vegnidas attribuidas 34 vischnancas ad ina nova classa. Il dumber da vischnancas per classa da forza finanziaria è sa midà be minimalmain. 19 vischnancas cun totalmain 12'097 abitants han midà en ina classa pli flaivla da finanzas e 15 vischnancas cun 10'839 abitants han midà en ina classa pli ferma da finanzas.

Da tge dependa la forza finanziaria?

La forza finanziaria da las vischnancas sa basa sin ils trais facturs forza fiscala, grevezza fiscala e basegn finanziel che vegnan resguardads mintgamai per in terz per eruir l'index da la forza finanziaria. Per eruir ils singuls facturs vegni fatg diever da las sequentas davosas basas disponiblas:

Forza fiscala: Las entradas da taglias ed in quart dals tschains d'aua sco er da las prestaziuns da cumpensaziun per perditas da l'utilisaziun da la forza idraulica per persuna. En quest connex vegnan resguardadas las sequentas taglias: las taglias sin entradas e facultad da las persunas natiralas sco er las taglias sin gudogn e las taglias sin chapital da las persunas giuridicas tenor la tariffa chantunala dals davos dus onns disponibels, inclusiv ils sup-

plements. En quels èn cuntegnidas las taglias a la funtauna, sin gudogn da liquidaziun e sin las expensas.

Grevezza fiscala: Il pe da taglia communal en pertschiets da la taglia chantunala simpla dals davos dus onns disponibels.

Basegn finanziel: Quel sa cumpona dal basegn fundamental (import da basa da frs. 50'000.- per vischnanca plus frs. 100.- per abitant), d'in basegn a basa dal dumber da scolars e d'in basegn a basa da la surfatscha en relaziun da 30, 60 e 10.

Las subvenziuns vegnan graduadas tenor la forza finanziaria

Per graduar las contribuziuns chantunals tenor la forza finanziaria è la classificaziun da las vischnancas en gruppas da forza finanziaria decisiva. La classificaziun ha per exempel per consequenza che vischnancas flaivlas da finanzas obtegnan pli autas contribuziuns per la salarisaziun da lur persunas d'instrucziun che vischnancas fermas da finanzas. Pli grondas che las graduaziuns èn e pli fitg che quai s'effectuescha tar ina midada da classa. Las spezias las pli impurtantas da contribuziuns che vegnan graduadas tenor la forza finanziaria vegnan inditgadas en la suandanta survista.

Subvenziuns impurtantas dependentas da la forza finanziaria					
Spezia da contribuziun	Tariffa da contribuziun en %, graduada tenor las gruppas da forza finanziaria				
	1	2	3	4	5
Mesiraziun funsila	30	30	40	50	50
Planisaziuns localas	20	20	25	30	30
Salarisaziun dals magisters	20	28	37	46	55
Salarisaziun da las mussadras	10	20	30	40	50
Contribuziuns suppl. per la polizia da fieu	0	0	5	7.5	10
Construcziun da chasas da vegls e da tgira	50	53	57	61	65
Edifizis da scola	10	17.5	25	32.5	40
Construcziun da scolinas	0	0	0	40	40
Stabiliments da protecziun civila (publics)	15	17.5	20	22.5	25

Cudeschaziun dal deficit da la cassa da pensiun chantunala

En connex cun il conclus dal cussegl grond da finanziar la cassa da pensiun chantunala recumonda la regenza a las vischnancas da far reservas durant ils onns 2001 en fin 2004 e da cudeschar il deficit da la cassa da pensiun chantunala l'onn 2005. Sin fundament da numerusas dumondas da las vischnancas ha l'inspecturat da vischnancas elavurà en collavuraziun cun la gruppa da lavur „Manual da contabilitad“ ina proposta per questa cudeschaziun extraordinaria e per il tractament conform al nov model da contabilitad (NMC).

1. Eruir la grevezza totala per la vischnanca

Per pudair eruir la grevezza efectiva da las singulas vischnancas ston las grevezzas finanzialas dals consorzis da scola e forestals vegnir repartidas proporzionalmain tranter las vischnancas cumpigliadas. L'inspecturat da vischnanca recumonda als consorzis da communitgar a las singulas vischnancas la contribuziun nunpajada e da metter a quint l'import al mument da la scadenza (2005). La repartiziun dals custs duai succeder tenor la clav da repartiziun stipulada per ils custs fixs (per regla tenor il dumber d'abitants).

2. Prefinanziaziuns 2001 - 2004

Nus cussegliajn da far ina prefinanziaziun a partir da l'onn 2001 per aschia reparter la grevezza dal quint current sur plirs onns. Cunquei ch'i sa tracta d'ina expensa extraordinaria na duai la grevezza betg vegnir assegnada al champ specific (scola/selvicultura), mabain vegnir cudeschada sco expensa extraordinaria da la funcziun 980 (amortisaziuns da la facultad da finanzas). La sort da custs è fixada cun il numer 364 (contribuziuns ad inter-

Scolaziun supplementara

La brochura „scolaziun supplementara per las vischnancas“ è gist cumparida. Ella cuntogna la purschida multifara da curs 2001/2002 dal center da management d'administraziun (CMA) a la STE a Cuira e dals partenaris AGP, UGEV e W&W-Informatik

La brochura ed informaziuns survegnis Vus per tel: 081 258 35 20 u per e-mail: zvm@fh-htwchur.ch

Occurrenz actualas per igl atun 2001

- dieta d'atun 2001 dal CMA: tema posta 09.11.01
- cuminanza d'interess da las vischnancas pitschnas: tema posta 10.11.01
- BCG forum da finanzas per vischnancas 14.11.01

3. Cudeschaziun

a) Prefinanziaziun 2001 - 2004

980.380.xx	2880.xx
deposit en la prefinanziaziun dal deficit da la cassa da pensiun chant.	prefinanziaziun deficit da la cassa da pensiun chant.

b) Pajament en l'onn 2005

980.364.xx	10.....
deficit da la cassa da pensiun chant.	conto da daners

c) Schliaziun da la prefinanziaziun

2880.xx	980.480.xx
deficit da la cassa da pensiun chant.	prelevaziun da la prefinanziaziun dal deficit da la cassa da pensiun chant.

Infurmaziuns per las vischnancas

En connex cun la classificaziun da la forza finanziaria vuleschan las vischnancas savens savair dapli davart la basa da calculaziun ed ils singuls pass da calculaziun. Talas informaziuns supplementaras retschaiva scadina vischnanca individualmain. Vus pudais dumandar per e-mail u per telefon il fegl da calculaziun per Vossa vischnanca.

**Inspecturat da vischnancas dal
Grischun, Grabenstrasse 1,
7001 Cuira**

✉ info@gi.gr.ch

☎ 081 / 257 23 91

Dasper ils resultats da la calculaziun da la forza finanziaria publitgain nus er en nossa brochura d'infurmaziun mintgamai la primavaira ils indicaturs da finanza or dals quints annuals da las vischnancas. Las cifras per 1999 èn vegnidas publitgadas l'avrigl 2001. En cumplettaziun da quella survista generala obtegnais Vus sin empustaziun in fegl singul cun circa 30 indicaziuns davart las singulas vischnancas cun las cifras da cumparegliaziun dals davos quatter onns.